

निर्णय नं. १

सुन्दरहरैँचा नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमाका लागि विभिन्न मितिमा भएको वस्तीस्तरीय भेला, वडा समिति बैठक तथा विषयगत समिति बैठक कार्यक्रम तथा योजना तर्जुमा समिति हुँदै नगरकार्यपालिकाको बैठक बाट सिफारीस भएको र प्राप्त सुभाषहरू समेत समेटिएको निम्नानुसारको नीति, कार्यक्रम तथा बजेट स्वीकृत गर्ने निर्णय गरीयो ।

निम्न

विषयगत नीतिहरू

क) पूर्वाधार एवम् शहरी विकास सम्बन्धी

१. "सुन्दरहरैँचा विकासको बगैँचा" भन्ने मूल नारालाई स्थापित गराउनका लागि **एकीकृत नगर विकास गुरुयोजना** तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ । जसको कार्य प्रारम्भ चालू आ.व. को माघ मसान्त भित्रै बाट गरिने छ ।

२. "धुलो रहित शहर, सुन्दरहरैँचावासीको रहर" भन्ने मूल नारालाई स्थापित गर्न नगर क्षेत्रमा भएका सडकहरूलाई आगामी ५ वर्ष भित्र धुलो रहित सडक बनाउने नीति अवलम्बन गरिने छ । जसका लागि नगरपालिकाका प्रमुख सडक, शाखा सडक र भित्री सडकहरू कालोपत्रे, पेबल, कर्वस्टोन गर्दै लगिने छ । सडकहरूलाई कालोपत्रे गर्ने योजनालाई सफल पार्न २ वर्ष भित्रमा कालोपत्रे गरीएका सडकहरूको स्तरोन्नती र मर्मत गरिने छ भने ग्राभेल सडकहरूलाई कालोपत्रे र कच्ची सडकहरूलाई ग्राभेल सडक निर्माण गर्दै लग्ने नीति अवलम्बन गरिने छ । जसका लागि विकासमा नागरीकको स्वामित्व सिर्जना गर्ने वातावरण बनाउन लागत सहभागितालाई प्रमुख प्राथमिकता दिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

३. "एक पटक हैन, सुन्दरहरैँचा घुमौ पटक पटक" भन्ने मूल नारालाई स्थापित गर्ने नीतिलाई कार्यान्वयनमा ल्याइने छ । जसका लागि नगरमा रहेका धार्मिक एवम् पर्यटकिय क्षेत्रहरू हसिना सिमसार, बाघभोडा, किचकगढी, कालिखोला क्षेत्र, भुल्के जलाधार तथा धार्मिक क्षेत्र, नयाँ ब्रिन्दावन गौशाला, कृष्ण प्रणामी मन्दिर, शेष नारायण क्षेत्र (दिव्यधाम), ग्रामथानहरू, किरात राई यायोक्खा, बौद्ध गुम्वा, मस्जिद एवम् चर्च लगायतका धार्मिक स्थल तथा आस्था अनुसारका मठमन्दिरहरूको विकास, विस्तार, प्रचार प्रसार गरी आन्तरीक एवम् बाह्य पर्यटकको आकर्षण केन्द्रको रूपमा विकास गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । जसका लागि सार्वजनिक नीजि साभेदारीको अवधारणालाई अंगिकार गरिनेछ ।

४. "राम्रो नगर हाम्रो पहिचान, पर्यटकिय नगर सुन्दरहरैँचाको अभियान" भन्ने मूल नाराको साथमा हसिना सिमसार, बाघभोडा पर्यटकिय क्षेत्र र भुल्के जलाधार, काली मन्दिर परीसर (जेसीज भवन) क्षेत्रको **DPR** तयार गरी पर्यटकिय क्षेत्रको रूपमा विकास गर्ने कार्यको थालनी गरिने छ । उल्लेखित क्षेत्रमा पूर्वाधार निर्माण गर्नका लागि स्थानीयवासी संग सहकार्य तथा नीजि क्षेत्रसंग साभेदारी गरिने छ ।

५. भुल्के जलाधार क्षेत्रको ऐतिहासिक महत्व स्थापित गर्न हुलाक टिकट प्रकाशन गर्न पहल गरीने छ ।

६. नगरका मुख्य चौकहरूमा बस विसौनीको निमार्ण गरी उक्त ठाउँमा सुविधा सम्पन्न **PUBLIC MOBILE CHARGER**, सुभाव पेटिका र नगरपालिकाको बस्तु स्थिति भल्कने फ्लेक्सका साथै नगरपालिका क्षेत्र भित्र भएका ऐतिहासिक पर्यटकीय क्षेत्रमा पुग्न लाग्ने समय उल्लेख भएका बोर्डहरू समेत राखिने छ । जसको निगरानी सीसी क्यामेराले गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ भने उक्त कार्य सार्वजनिक नीजि साभेदारीको माध्यमबाट गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।

७. घरनक्सा पास प्रक्रियालाई अझ सहज र सरलिकृत गर्न **ONE DOOR SYSTEM** मा घर नक्सा पास प्रक्रियालाई रूपान्तरण गर्नुका साथै चालू आ.व. भित्रै घरनक्साको सफ्टवेयरलाई कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।

८. "रातमा पनि भिलिमिली शहर, सुन्दरहरैचावासीको रहर" भन्ने मूल नारालाई स्थापित गर्ने नीति अबलम्बन गरीने छ । यो नारालाई स्थापित गर्न सौर्य बत्ति सडक बत्ति जडान गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखिने छ । नयाँ बन्ने घरहरूमा नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्ड बमोजिम (**HYBRID**) सोलार जोड्ने घरधनीलाई घरनक्सा पासमा लाग्ने राजश्व रकममा १० प्रतिशत छुट दिईने छ ।

९. नगर भित्र रहेको ढल निकास सम्बन्धि समस्यालाई समाधान गर्न सम्भ्याव्यता अध्ययन गर्ने कार्यको थालनी गरीने छ । विश्व बैकको सहयोगमा संचालन हुने **UGIP(Urban Governance and Infrastructure Improvement Project)** कार्यक्रम अन्तर्गत संचालन हुने आयोजनाहरूलाई सडकको पूर्वाधार विकास र व्यवस्थित शहरीकरण गर्ने कार्यमा केन्द्रीत गरीने छ ।

१०. गछिया, लोहोन्द्रा, सुकुना, भोर्जना, तेलीया, मदाहा, किस्ती र बुढि खोला लगायतका नदिबाट हुने कटान र क्षतीलाई न्यूनिकरण गर्नका लागि प्राथमिकताका आधारमा तटबन्धन बायो ईन्जिनियरिड लगायतका कार्यहरू गर्न नेपाल सरकार र दातृ निकायसँग पहल गरीने छ ।

११. नगरपालिका क्षेत्रको व्यवस्थित, दिर्घकालिन एवम वातावरणमैत्री दीगो विकासका लागि भू उपयोग गुरू योजना तर्जुमा गरी आवास क्षेत्र, सार्वजनिक क्षेत्र, खुला एवम हरीयाली क्षेत्र, सार्वजनिक पार्क, वन, कृषि एवम सुरक्षित क्षेत्रको पहिचान गरी एकीकृत नगर विकास योजनाले निर्देश गरे बमोजिमका व्यवस्थित नगर निमार्ण गर्ने नीति अबलम्बन गरीने छ ।

१२. "सभ्य नागरीकहरूको बसोवास भएको नगर"को पहिचान स्थापित गर्न नेपाल मै बन्द निषेधित नगरको रूपमा रहेको नगरको विराशतलाई कायम राखिने छ । नगर क्षेत्रका मुख्य तथा शाखा सडकहरूमा नेपाल सरकार तथा नगरपालिकाले तोकेको मापदण्ड भित्रको सडक क्षेत्रमा हुने व्यापार, व्यवसाय र सडक अतिक्रमणलाई अन्त्य गर्ने नीति कडाईका साथ कार्यान्वयन गरीने छ । नगर क्षेत्रका सडक पेटिमा निमार्ण सामाग्री राख्ने र छाडा चौपाया छोड्ने तथा बाध्ने व्यक्तिहरूलाई कानूनी कारवाही गरीने छ ।

१३. नगरका भित्री सडकहरूको चौडाई ड्रेन बाहेक घटिमा २० फिट हुनु पर्नेछ । जहाँ ड्रेनको चौडाई दुवै तर्फ घटिमा २०२ फिट हुनु पर्नेछ ।

१४. नयां जग्गा प्लानिङ गर्ने प्रक्रियालाई व्यवस्थित बनाईने छ । जसका लागि जग्गा प्लानिङ गर्दा तोकीएका आधारभूत पूर्वाधार (ढल, खुल्ला क्षेत्र, कालोपत्रे सडक, विधुत तथा खानेपानीको पहुंच, बाल उद्यान लगायत) सहित नगरपालिकाबाट जग्गा प्लानिङ योजना स्वीकृत गराउनु पर्नेछ । नगरपालिकाबाट स्वीकृत भएको जग्गा प्लानिङ योजनाको आधारमा मात्र सम्बन्धित निकायहरूमा सिफारीस उपलब्ध गराईने छ ।

१५. नगरपालिका क्षेत्रमा संचालन हुने आयोजना र सो आयोजना संचालन गर्ने उपभोक्ता समिति/निर्माण व्यवसायीको सम्पूर्ण विवरण खुल्ने गरी आयोजना स्थल मै होडिड बोर्ड राख्ने व्यवस्थालाई कडाइका साथ लागू गरीने छ ।

१६. बढ्दो शहरीकरण र जनघनत्वलाई मध्यनजर गर्दै आवश्यकता अनुसार बस बिसौनी, प्रतीक्षालय, सवारी पार्किङ, जेब्रा क्रसिङ, पैदल मार्ग, साईकल लेन लगायत निर्माण गर्दै ट्राफिक व्यवस्थापन गर्ने नीति अवलम्बन गरीने छ । जसका लागि सार्वजनिक नीजि साभेदारीमा **OVERHEAD BRIDGE** बनाईने छ ।

१७. नगरलाई पर्यटकिय आकर्षणको केन्द्रमा विकास गर्दै लैजान नगरपालिका क्षेत्रमा स्थानीय नागरिकहरूको सहकार्यमा नमूनाको रूपमा १ स्थानमा **"WALKING STREET"** को निर्माण गरीनेछ ।

१८. समावेशी र समन्वयीक विकासको अवधारणा अनुरूप १२ वटै वडाहरूको समान र समानान्तर विकास गर्ने नीतिलाई प्राथमिकता साथ अगाडी बढाईने छ । प्रत्येक वडामा नमुना सडक, बाल उद्यान, पार्क आदि निर्माण गर्ने नीतिलाई अवलम्बन गरीने छ ।

१९. सुरक्षित र प्रविधि मैत्री नगर निर्माण गर्ने नीति अवलम्बन गरीने छ । जसका लागि नगरका सबै वडाको मुख्य मुख्य चौक, धार्मीक तथा पर्यटकीय स्थलहरूमा सीसी क्यामेरा र फ्रि वाईफाई (सोलार व्याकप सहित) जडान गर्ने कार्य यसै आ.व. बाट प्रारम्भ गरीनेछ । नगर क्षेत्रको विकासमा लामो समय देखि सहकार्य गर्दै आएका उद्योग बाणिज्य संघ, जेसिज, लायन्स लगायतका सरोकारवाला संस्थाहरू सँग सहकार्य र समन्वय गरीने छ ।

२०. बढ्दो जनसंख्या र नागरीकहरूको आकर्षणको केन्द्रको रूपमा विकास भईरहेको कुरालाई मध्यनजर गर्दै सम्बद्ध निकायसँग समन्वय गरी एकीकृत बस्ती विकासको लागि पहल गरीने छ ।

२१. नयां बृन्दावन गौशालालाई नेपाल मै उत्कृष्ट र आकर्षक धार्मीक पर्यटकीय धामको रूपमा विकास गर्ने नीति अवलम्बन गरीने छ । बाघभोडा पर्यटकिय क्षेत्रलाई पर्यटकीय सूचना केन्द्रको रूपमा विकास गरीने साथै पचाम ग्रामथानलाई आदिवासीहरूको धार्मीक स्थल, वडा नं. ६ मा रहेको गुम्वा स्थललाई बौद्ध धर्मावलम्बिहरूको धार्मीक केन्द्र साथै नगरपालिका भित्र रहेका मस्जिदहरूलाई मुस्लिम धर्मावलम्बिहरूको धार्मीक तथा पर्यटकीय केन्द्रकोरूपमा विकास गर्दै लगिने छ ।

२२. यस नगरक्षेत्रमा पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयको नाममा ८०५ विगाहा जग्गा रहेको तर नगरबासीको निरन्तरको पहल पश्चात पनि विश्वविद्यालयको प्रशासनिक एवम् शैक्षिक-प्राज्ञिक कार्यक्रम पूर्ण रूपमा स्थापना गर्न नसकिएको अवस्था छ । नगरपालिकाबाट पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयको सम्पूर्ण कार्यसञ्चालन गोठगाउँबाट गर्न गराउन जोडदार रूपमा माग गर्ने र नगरले सो को अगुवाई गर्दै उल्लेखित ८०५ विगाहा जग्गा मध्ये ३५० विगाहा १ नं. प्रदेशको प्रान्तिय राजधानी बनाउन छुट्ट्याउन नेपाल सरकारसँग माग गर्दै छिमेकी विराटनगर महानगरपालिका, ईटहरी उप-महानगरपालिका , बेलबारी नगरपालिका र अन्य छिमेकी गाउँ-नगरपालिकाहरूसँग सो को समर्थनका लागि पहल गर्दै प्रदेश सभाको निर्वाचनबाट गठन हुने व्यवस्थापीका एवम् कार्यपालिकामा उल्लेखित प्रस्ताव लैजान यस क्षेत्रका प्रदेश सभाका सांसदज्यूहरूलाई अनुरोध गर्दै प्रस्तावको पक्षमा जनमत तयार गरीनेछ ।

२३. नगर क्षेत्र भित्रका सार्वजनिक स्थान-चौकहरूमा खानेपानी धाराहरू तथा सार्वजनिक शौचालयहरू सार्वजनिक नीजि साभेदारीमा निर्माण गरीनेछ ।

२४. यस नगरपालिकाको वडा नं. ८ सलकपुरमा नेपाल सरकारको नाममा रहेको करीब १६ विगाहा जग्गा नेपाल सरकारबाट प्राप्त गर्ने प्रक्रिया अधि बढाईएको छ । सो जग्गामा भौतिक संरचना निर्माण गरी नगरपालिकाको कार्यालय सलकपुरमा सारीने छ ।

२५. बजारमा जथाभावी रहेका खाद्यजन्य सामाग्रीका बजारलाई व्यवस्थित गर्न नगरपालिका क्षेत्रमा सुविधा सम्पन्न आधुनिक बहुउपयोगी भवन निर्माणका लागि नगर विकास कोष सँग समन्वय गरी चालू आ.व. बाट नै कार्यको थालनी गरीने छ । जसका लागि खाद्य सामाग्री, फलफुल, तरकारी, मासु सहितको सुविधा सम्पन्न सपिड मल निर्माण गरीने छ ।

ख) शिक्षा तथा खेलकुद सम्बन्धी

१. नगरपालिका क्षेत्रमा अर्न्तराष्ट्रिय स्तरको खेल मैदान निर्माण गरीने छ । जसका लागि चालू आ.व. भित्रै क्षेत्र पहिचान गरी युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयसँग कार्य आरम्भ गर्न पहल कदमी अगाडि बढाईने छ । साविकका पाँच वटै गाविसहरूमा कम्तिमा एक-एक वटा खेल मैदान निर्माण गर्ने नीतिलाई उच्च प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।

२. सुकना बहुमुखी क्याम्पसलाई १ नं. प्रदेश कै नमूना र आकर्षणको शैक्षिक हवको रूपमा विकास गर्न आवश्यक कदम चालिने छ ।

३. अति विपन्न, सिमान्तकृत परिवारका दुर्घटनामा परी अभिभावक गुमाएका, बेपत्ता तथा सहीद परिवारका बालबालीकाहरूलाई विद्यालय पठाउनका लागि पोशाक, खाजा र पाठ्य सामाग्रीको व्यवस्था मिलाईने छ । बालबालीकालाई विद्यालय नपठाउने व्यक्तिहरूलाई नगरपालिकाले प्रदान गर्ने सार्वजनिक सेवा (जस्तै सामाजिक सुरक्षा भत्ता र सबै प्रकारका सिफारीसहरू) बाट बन्चित गरीनेछ ।

४. सार्वजनिक विद्यालयहरूको स्तर बृद्धि गर्नका लागि पहिलो चरणमा नमूनाका रूपमा केही सरकारी विद्यालयमा आधारभुत तह देखी अग्रेजी माध्यमबाट पठन पाठन गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।

आगामी ५ वर्ष भित्र नगरलाई पूर्ण साक्षर नगर बनाउने नीति अबलम्बन गरीने छ । साथै शिक्षण सिकाईको नवीन पद्धती (जस्तै **Talking Method**) लाई अगिंकार गर्न सहगोय गरीने छ ।

५. नगरपालिका क्षेत्रमा रहेको आधारभूत तहका विद्यालयहरूमा चालू आ.व. भित्रै विद्युत, पानी र पंखा सहितको आधारभूत सेवा मिलाउन सहयोग गरीने छ । बालविकास केन्द्रलाई स्थान आवश्यकता औचित्यता समेतका आधारमा पायक पर्ने विद्यालयको पूर्वप्राथमिक कक्षामा रूपान्तरण गर्ने नीति अंकीकार गरीने छ ।

६. दलित बालबालिकालाई दिईने भत्ता लिन आउँदा नीजका अभिभावकहरूले विद्यालय जाने उमेर भएका आफ्ना अधिल्ला सन्तानसन्तानहरू पठनपाठन गरीरहेको सिफारीस विद्यालयबाट ल्याउनु पर्नेछ भने विद्यालय जाने उमेर नभएका तर पूर्व प्राथमिक विद्यालयमा भर्ना हुने उमेर पुगेका बालबालिकाहरू पायक पर्ने बालविकास केन्द्रमा भर्ना भएको हुनु पर्ने छ ।

७. सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरू बीच अनुभव आदान प्रदान र अन्तरक्रियाका माध्यमबाट शिक्षण सिकाईको अनुभवन आदान प्रदान गर्ने नीति अबलम्बन गरीने छ ।

८. नगरको शिक्षाको गुणस्तरलाई अभिवृद्धि गर्दै शिक्षण सिकाईको प्रभावकारीता साथै साक्षर नगर निर्माणका लागि नगर शिक्षा गुरु योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याईने छ । जस अन्तर्गत स्थानीय सरकारकाको काम कर्तव्य र अधिकार साथै स्थानीय सरकारलाई स्थानीयवासीले गर्नु पर्ने सहयोग विषय समावेश गरी निश्चित पूर्णाङ्कको पाठ्यक्रम नगर भित्रका सबै संस्थागत र नीजि विद्यालयमा समावेश गर्नु पर्ने नीतिलाई कार्यान्वयनमा ल्याउन पहल गरीने छ ।

९. नगर भित्र रहेको सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयहरूको सहभागितामा वार्षिक रूपमा हाजिरी जवाफ, वक्तव्यकला, गायन प्रतियोगिता लगायतका क्षमता विकास तथा प्रतिभा प्रस्फुटन गर्ने कार्यक्रम संचालन गरीने छ ।

१०. नगरक्षेत्र भित्र रहेका संस्थागत विद्यालयले शिक्षा क्षेत्रमा पूर्याएको योगदानको उच्च कदर गर्दै ताहा रहेको प्राज्ञिक ज्ञान, सिप, कला र क्षमतालाई नगरविकासमा उपयोग गर्न सहकार्य गरीने छ ।

ग) स्वास्थ्य तथा सरसफाई सम्बन्धी

१. नगरपालिका क्षेत्रको फोहोरलाई व्यवस्थित बनाउन सार्वजनिक नीजि साभेदारी(PPP)मा फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने कार्यको थालनी गरीने छ । रीसोर्स रिक्वेभरी सेन्टरको रूपमा ल्याण्डफिल्ड साईड निर्माण गरीने छ । दिगो फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि Waste TO Energy को अवधारण कार्य अगाडि बढाउन छिमेकी नगरपालिकाहरूसँग सहकार्य गर्न पहल गरीनेछ । प्राविधिक सहयोगका लागि बैकल्पिक उर्जा प्रवद्धन केन्द्र सँग समन्यव गरी सम्भाव्यता अध्ययन गरीने छ ।

२. **KEEP SUNDARHARAICHA CLEAN** अभियानलाई पूर्ण कार्यान्वयनमा ल्याईने छ । जसका लागि चालू आ.व. बाट प्रत्येक वडामा २५ जना यूवाहरूको स्वयमसेवी समूह खडा गरी आफ्नो घर अगाडिको फोहोर संकलन गरी नगरपालिकाले प्रदान गरेको डस्टविनमा संकलन गर्ने वातावरण

सीर्जना गरीने छ । जसका लागि साविकमा रहेको वडा स्तरीय सरसफाई तथा स्वच्छता समन्वय समिति र टोल विकास संस्थालाई सक्रिय रूपमा परीचालन गरीने छ । नगरपालिकाका हरेक वडामा दर्ता हुने टोल विकास संस्थाको विधान मा नै **KEEP SUNDARHARAICHA CLEAN** अभियानमा सामेल हुने बुँदा उल्लेख भए मात्र उक्त संस्थाको विधान प्रचलित नियम बमोजिम वडाको सिफारीसमा स्वीकृत गरीने छ ।

३. प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र हरैचाको सेवा विस्तार गरी सर्पदंस उपचार केन्द्र र पोष्टमार्टम सेवाको व्यवस्था मिलाउन आवश्यक पहल गरीने छ ।

४. नगरपालिका क्षेत्रमा कम्तिमा एक सुविधा सम्पन्न अस्पताल निर्माण गर्न पहल गरीने छ ।

५. चालू आ.व. भित्र यो नगरलाई खुला दिशा मुक्त, पूर्ण खोप सुनिश्चित नगर बनाउने साथै बालमैत्री, वातावरण मैत्री, लैंगिक मैत्री, अपांग मैत्री बनाउँदै दिगो मानव बसोवासका लागि हुनु पर्ने न्यूनतम मापदण्ड भएको नगर निर्माण गर्ने अभियानलाई प्रथमिकताका साथ अगाडि बढाउने छ ।

७. नगर क्षेत्रभित्र रहेका सार्वजनिक जग्गाहरूको खोजि, संरक्षण र दिगो उपयोगका लागि प्रचलित कानून बमोजिम वातावरण मैत्री रोजगारीमूलक उद्योग/प्रतिष्ठान स्थापना गर्न करारमा लिन/दिन प्रबन्ध गरीने छ ।

८. नगरपालिकाले आवश्यकताको आधारमा लामखु/ नियन्त्रणको लागि वडाको सहकार्यमा औषधि छर्कने प्रबन्ध गरीने छ ।

९. नगरवासीहरूलाई जुनसुकै प्रकारका क्यान्सर, मुटु रोगी, मृगौला खराब भएको विरामिलाई नगरबाट यातायात खर्च बापत प्रति विरामी रू ५०००(अक्षरूपी पाच हजार) एक पटकका लागि उपलब्ध गराईने छ ।

१०. रगतको अभावलाई न्यूनीकरण गर्नका लागि नगरक्षेत्र भित्र एक ब्लड बैंक निर्माण गर्न पहल गरीने छ । नगरले आफ्नो प्रोफाइलमा दुर्लभ ब्लड गुप्त्र भएका नागरिकहरूको सम्पर्क नाम र नम्बर सहित प्रकाशित गर्नेछ ।

११. जनस्वास्थ्य प्रवर्द्धन शाखाको सिफारीसमा सम्भाव्य स्वास्थ्य प्रकोपको क्षेत्र र रोग पहिचान गरी न्यूनीकरणका लागि औषधि एवम् जनशक्ति व्यवस्थापन गरीने छ ।

घ) कर्मचारी प्रशासन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन सम्बन्धी

१. मुस्कान सहितको सेवा, जनताको सेवा भन्ने मूल नारालाई नगरका १२ वटै वडा कार्यालयहरूमा थप प्रभावकारी बनाउँदै नगरपालिकाको सार्वजनिक सेवा प्रभावलाई सेवाग्राही मैत्री बनाउँदै लगिने छ । जसका लागि जनशक्तिलाई क्षमता विकास तालिम, अनुभव आदान प्रदानका लागि जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूलाई अवलोकन भ्रमण गराईने छ ।

२. कर्मचारीलाई समय सापेक्ष प्रविधि मैत्री बनाउनका लागि क्षमता विकास तालिम प्रदान गरीने छ । प्रचलित कानून बमोजिम कार्य सम्पादनमा आधारमा पुरस्कार र दण्डको व्यवस्था गरीने छ ।

३. नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई थप उत्प्रेरीत बनाउँदै नगरपालिकाको सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाउन लामो समय देखी अस्थायी, करार र ज्यालादारीमा कार्यरत कर्मचारीहरूको स्थायीत्व, वृत्ति विकास एवम स्वेच्छिक अवकास जस्ता कार्यहरूलाई प्रचलित कानून बमोजिम सुन्दरहरैचा नगरपालिका कर्मचारी प्रशासन विनियम बनाई व्यवस्थित गर्ने नीति अबलम्बन गरीने छ । साथै स्थानीय तहमा जनशक्ति समायोजन भई आई नसकेको हुदाँ करार सेवाद्वारा नगरपालिकाले आफ्नो सार्वजनिक सेवा प्रवाह गरीरहेको छ । करार सेवा द्वारा व्यवस्थापन गरीएका जनशक्तिले मूलभूत रूपमा अग्रपक्तिमा बसी कार्य गरीरहेको हुदाँ अर्को व्यवस्था नभए सम्मकालागि नगरपालिकाले करार सेवा लिएका जनशक्तिलाई निरन्तरता दिनेछ ।

४. पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको आचार संहिता तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याईने छ । जनप्रतिनिधी र नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूको सामूहिक दुर्घटना वीमा गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।

६. प्रत्येक आ.व. भित्र नगरपालिकाको उत्कृष्ट कर्मचारी छनौट गरी पुरस्कृत गर्ने नीति अबलम्बन गरीने छ ।

७. नगरपालिका हरेक गतिविधीलाई सार्वजनिक गरी पारदर्शि स्थानीय सरकारको प्रत्याभूती नगरवासीलाई दिलाउने नीति अबलम्बन गरीने छ । जसका लागि प्रथमिकताका आधारमा नगरपालिका हरेक वडामा डिजिटल सूचना पाटी निर्माण र संचालन गर्दै लगिने छ ।

८. स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ ले प्रबन्ध गरेबमोजिम अवकास कोषको कार्यान्वयन गरीनेछ भने कल्याणकोषको व्यवस्थालाई पनि जिवन्त राखिनेछ । कर्मचारी कल्याणकोषको संचालन कार्यपालिकाबाट स्वीकृत विनियामवली बमोजिम हुनेछ ।

९. स्थानीय निकाय स्थानीय तहमा रूपान्तरण भए पश्चात स्थानीय सरकारको रूपमा कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने अवस्था छ । हाल सम्म संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी कुल दरबन्दि एकिन भैनसकेको हुदाँ सिमित कर्मचारीबाट कार्मसम्पादन गराउनुपर्ने बाध्यता एकातिर छ भने जनप्रतिनिधि द्वारा नेतृत्व गरेका स्थानीय तह र सो अर्न्तगतका कार्यालयहरूबाट छिटो, छरितो, सृजनशिल र फरक ढंगले सेवा सम्पादन हुने कुरा महसुस गराउनु पर्नेछ । यसका लागि उत्प्रेरीत मानव संसाधन ले मात्र आवश्यकता पुरा गर्न सक्ने अवस्था हुन्छ । संस्थागत करारबाट सेवा लिएका बाहेकका सबै कर्मचारीलाई मासिक बेतनको एक चतुर्थांशसम्म पारितोषिक र नेपाल सरकारले तोके बमोजिमको पोषाक भत्ता र चाडबाड खर्च समेत उपलब्ध गराईने छ । अन्य सुविधाका हकमा प्रमुखले तोके बमोजिम हुनेछ ।

१०. वडा भित्रको विकास निर्माणको कार्यहरू अनुगमन गर्न, वडा र नगर विच समन्वय गर्न वडाध्यक्षहरूलाई मासिक रूपमा २५(पच्चिस) लिटर पेट्रोल उपलब्ध गराईने छ ।

११. यस नगरपालिका अर्न्तगत सामाजिक सुरक्षा भत्ता वृत्ति पाउने नागरिकहरूको नाम दर्ता गर्ने, नविकरण गर्ने, लगत का गर्ने लगायतका कार्य वडा कार्यालयबाटै हुने प्रबन्ध गरीने छ ।

ड) वित्तीय व्यवस्थापनश्रोत परिचालन र आर्थिक विकास सम्बन्धि

१. करका दरहरू उपर्युक्त विन्दुमा कायम गरी काराधारलाई फाराकिलो पादै आन्तरीक श्रोतलाई व्यवस्थापन गरीने छ । जसका लागि नगर भित्र करका दायरामा नसमेटिएका क्षेत्रहरूलाई दायरामा ल्याउन र कर प्रणलीलाई चुस्त, दुरुस्त, छरितो, व्यवस्थित, स्वचालित र वैज्ञानिक बनाउन तत्काल विशेषज्ञ सहितको समिति निर्माण गरी चालू आ.व.को फाल्गुण मसान्त भित्र प्रतिवेदन लिई सो का आधारमा राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन गरी गराई प्राप्त प्रतिवेदन राजश्व परामर्श समितिमा पेश गरी परामर्श समितिको परामर्शका आधारमा चैत्र १५ गते भित्र श्रोत अनुमान तथा बजेट निर्धारण समितिको बैठकद्वारा बजेटको सिमा तथा मार्गदर्शन तयार गरी सम्बन्धित वडाहरू विषयगत शाखाहरूमा आगामि आ.व. को बजेट तर्जुमाका लागि पठाउने प्रबन्ध गर्ने ।

२. नगरपालिका भित्र कृषिको पकेट क्षेत्र तोकी व्यवसायिक कृषि खेतिलाई प्रोत्साहन गरीने छ । व्यवसायिक कृषि खेतिलाई प्रोत्साहन गर्न हरेक वर्ष उत्कृष्ट तीन कृषकहरूको पहिचान गरी तोके बमोजिम पुरस्कार दिईने व्यवस्था गरीएको छ ।

३. सुन्दरहरैचा नगरपालिकाको १२ वटै वडाहरूमा **ONE WARD ONE PRODUCT (OWOP)** कार्यक्रम संचालन गरीने छ । व्यवसायिक आर्गेनिक खेती गर्ने कृषकहरूलाई नगरपालिकाले तालिम दिने, विउ विजन उपलब्ध गराउने साथै प्राविधिक परामर्शका लागि सहयोगी भूमिका निर्वाह गर्नुका साथै बजार व्यवस्थापनमा लागि पहल गर्ने छ ।

४. कृषि उत्पादनलाई सुरक्षित राख्नका लागि कृषि शित भण्डार (**COLD STORE**) निर्माण गर्न आवश्यक पहल गरीने छ । जसका लागि सरोकारवाला निकायहरू संग सहकार्य गरी काम अगाडि बढाईने छ ।

५. किसानहरूको लागि विउ, विजन, मलखाद एवम् अन्य कृषि सामग्रीहरूको समय मै उपलब्ध हुने वातारावण मिलाउँदै पशु बीमा र बाली विविधिकरण कार्यक्रम समेत संचालन गर्न आवश्यक पहल गरीने छ ।

६. नगर क्षेत्रका खेतियोग्य जमिनमा सहज सिचाई सुविधा पुऱ्याउनका लागि नहर, पैनी र कुलोहरूको दिगो संरक्षण, व्यवस्थापन तथा विकास गरीने छ । भूमिगत सिचाई, डिप बोरीड, सतह सिचाई प्रविधिहरूको प्रथमिकता पूर्वक विकास गर्ने नीति अबलम्बन गरीने छ ।

च) भूमी तथा भूमीहीन व्यवस्थापन सम्बन्धी

१. करका दरहरू उपर्युक्त विन्दुमा कायम गरी काराधारलाई फाराकिलो पादै आन्तरीक श्रोतलाई व्यवस्थापन गरीने छ । जसका लागि नगर भित्र करका दायरामा नसमेटिएका क्षेत्रहरूलाई दायरामा ल्याउन र कर प्रणलीलाई चुस्त, दुरुस्त, छरितो, व्यवस्थित, स्वचालित र वैज्ञानिक बनाउन तत्काल

विशेषज्ञ सहितको समिति निर्माण गरी चालू आ.व.को फाल्गुण मसान्त भित्र प्रतिवेदन लिई सो का आधारमा राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन गरी गराई प्राप्त प्रतिवेदन राजश्व परामर्श समितिमा पेश गरी परामर्श समितिको परामर्शका आधारमा चैत्र १५ गते भित्र श्रोत अनुमान तथा बजेट निर्धारण समितिको बैठकद्वारा बजेटको सिमा तथा मार्गदर्शन तयार गरी सम्बन्धित वडाहरू विषयगत शाखाहरूमा आगामि आ.व. को बजेट तर्जुमाका लागि पठाउने प्रबन्ध गर्ने ।

२. नगरपालिका भित्र कृषिको पकेट क्षेत्र तोकी व्यवसायिक कृषि खेतिलाई प्रोत्साहन गरीने छ । व्यवसायिक कृषि खेतिलाई प्रोत्साहन गर्न हरेक वर्ष उत्कृष्ट तीन कृषकहरूको पहिचान गरी तोके बमोजिम पुरस्कार दिईने व्यवस्था गरीएको छ ।

३. सुन्दरहरैचा नगरपालिकाको १२ वटै वडाहरूमा **ONE WARD ONE PRODUCT (OWOP)** कार्यक्रम संचालन गरीने छ । व्यवसायिक आर्गेनिक खेती गर्ने कृषकहरूलाई नगरपालिकाले तालिम दिने, विउ विजन उपलब्ध गराउने साथै प्राविधिक परामर्शका लागि सहयोगी भूमिका निर्वाह गर्नुका साथै बजार व्यवस्थापनमा लागि पहल गर्ने छ ।

४. कृषि उत्पादनलाई सुरक्षित राख्नका लागि कृषि शित भण्डार (**COLD STORE**) निर्माण गर्न आवश्यक पहल गरीने छ । जसका लागि सरोकारवाला निकायहरू संग सहकार्य गरी काम अगाडि बढाईने छ ।

५. किसानहरूको लागि विउ, विजन, मलखाद एवम् अन्य कृषि सामग्रीहरूको समय मै उपलब्ध हुने वातारावण मिलाउँदै पशु बीमा र बाली विविधिकरण कार्यक्रम समेत संचालन गर्न आवश्यक पहल गरीने छ ।

६. नगर क्षेत्रका खेतियोग्य जमिनमा सहज सिचाई सुविधा पुऱ्याउनका लागि नहर, पैनी र कुलोहरूको दिगो संरक्षण, व्यवस्थापन तथा विकास गरीने छ । भूमिगत सिचाई, डिप बोरीड, सतह सिचाई प्रविधिहरूको प्रथमिकता पूर्वक विकास गर्ने नीति अबलम्बन गरीने छ ।

छ) सामाजिक विकास सम्बन्धी

१. लैंगिक हिंसा न्यूनीकरणका निमित्त कार्यक्रम संचालन गरीने छ भने सो कार्यका लागि वडा कार्यालयहरूलाई परिचालन गरीनेछ । बाल विवाह, बहुविवाह, अनमेल विवाह जस्ता कुरीतिहरूलाई अन्त्य गर्नका लागि पहल गरीने छ ।

२. बेपत्ता तथा शहीद परीवारलाई आयमूलक कार्यमा सहभागिता गराउने नीति अबलम्बन गरी निजहरूको आर्थिक सामाजिक जीवनलाई सहज बनाउनका लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गरीने छ ।

३. नगरपालिकाले एकल महिलाहरूको संरक्षण र सुरक्षा गर्ने नीति अबलम्बन गर्नेछ । जसका लागि नगरपालिकाले एकल महिला कोष खडा गरी आत्मनिर्भर तथा स्वरोजगारमूलक कार्यक्रम संचालनका लागि कार्यक्रमको प्रकृति र प्रभावकारीता हेरी अनुदान दिने नीति अबलम्बन गरीने छ ।

४. पछाडी परेका महिलाहरूको सशक्तिकरणकालागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।
५. महिला स्वास्थ्य स्वयमसेवीकाको क्षमता विकास र प्रोत्साहनका लागि विशेष व्यवस्था गरीनेछ ।
६. विद्यालयमा भर्ना भएका किशोरीहरूको ड्रप आउट दरलाई न्यूनिकरण गर्न वडा मार्फत चेतना तथा सशक्तिकरणका कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।
७. महिलाले आफ्नो नाममा नगरपालिकामा प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता गर्ने उद्योगमा २० प्रतिशत र व्यापार, व्यवसायहरूको दर्तामा १० प्रतिशत र नविकरणमा माथिकै बमोजिम छुट दिईनेछ । तर बक्यौता तिर्नुपर्ने अवस्थामा उल्लेखित सुविधा प्रदान गरीने छैन ।
८. "सुसंस्कार हाम्रो पहिचान, जेष्ठ नागरीकलाई सम्मान" भन्ने नीतिलाई अबलम्बन गरीने छ । जसका लागि जेष्ठ नागरीकहरूका लागि उतरार्ध आरोग्य कुटी निर्माण, सयम समयमा निशुल्क स्वास्थ्य परिक्षण, योग शिविर सञ्चालन भजन किर्तनका लागि बाद्यबादनका साधनहरू तथा आवश्यक पुस्तकहरूको व्यवस्था मिलाईने छ ।
९. बैंकहरू मार्फत सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गरीनेछ भने ८० वर्ष उमेर नाघेका जेष्ठ नागरिक तथा पूर्णअपांगता भएका तथा हिडडुल गर्न नसक्ने जुनसुकै उमेर समूहका लाभग्राहीहरूलाई घरघरमै जनप्रतिनिधिद्वारा बैंक मार्फत भत्ता पुर्याउने व्यवस्था गरीनेछ ।
१०. हरेक वर्ष अक्टोबर १ तारिख (जेष्ठ नागरीक दिवस) का दिन सुन्दरहरैचा नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका सबै भन्दा जेष्ठ महिला र पुरुषलाई नगर माता र नगर पिताको उपमाद्वारा सम्मान गरीने छ भने सम्बन्धित सरोकारवाला र वडा कार्यालयको सिफारीसमा जेष्ठ नागरिकलाई स्याहार सुसार गर्ने एक वडाबाट एक जना सन्ततीलाई श्रवण कुमार पुरस्कारद्वारा नगरले सम्मानित गर्ने छ ।
११. जेष्ठ नागरिक परिचयपत्र वितरणका लागि जेष्ठ नागरिकको संस्था सगंको समन्वयमा सहजिकरण गरीनेछ ।
१२. यस नगर भित्र निर्माण हुने जुनसुकै प्रकृतिका सार्वजनिक संरचना अपांगमैत्री बनाईने छ ।
१३. अपांगता भएका नागरिकहरूको हक हितको बारेमा वकालत गर्ने थलोको निर्माणमा सहयोग गरीने छ ।
१४. यस नगरभित्र अपांगता भएका नागरिकहरूको लगत तयार गरिने छ ।
१५. पूर्ण अपांगता भएका नागरिकहरूलाई निजले पाउने सामाजिक सुरक्षा भत्ता जनप्रतिनिधिद्वारा बैंक मार्फत निजहरूकै घरमा पुर्याईने छ ।
१६. अपांगता भएका नागरिकले भूमि खरिद गर्दा घरबाटो सिफारीसमा लाग्ने दस्तुरमा ३० प्रतिशत छुट दिईनेछ । तर यस्तो छुट लिनका लागि अपांगता परिचयपत्र पेश गर्नुपर्नेछ भने व्यवसायिक कारोबार गर्ने व्यक्तिहरूले उक्त छुट पाउने छैनन् ।
१७. अपांगता सम्बन्धि जुनसुकै सिफारीस निशुल्क रूपमा प्रदान गरीने छ ।

१८. अपांगता भएका नागरिकहरूलाई नगरपालिकाले जुनसुकै प्रकारका सिफारीस गर्दा वा व्यवसाय दर्ता वा नविकरण गर्दा लाग्ने राजश्वमा २० प्रतिशत छुट दिईने छ ।
१९. नगरपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवामा अपांगता तथा जेष्ठ नागरिकहरूलाई पहिलो प्राथमिकता दिईनेछ ।
२०. दलित तथा सिमान्तकृत समुदायको सशक्तिकरण र क्षमता विकासमा विशेष जोड दिईनेछ ।
२१. यस नगरक्षेत्र भित्र छुवाछूत, जातीय भेदभाव लाई उन्मूलन गर्ने गरी विशेष कार्यक्रमहरू तय गरी लागू गरीनेछ ।
२२. परम्परा देखि चलि आएको दलित वर्गको सिपलाई आधुनिकीकरण गरी संचालन गर्न सम्बन्धित वर्ग उत्साहित भै आएमा विशेष सहयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरीनेछ ।
२३. आदिवासी जनजातीको परम्परा देखि चलि आएको ज्ञान, शिप, कला, संस्कृतिको संरक्षण र सम्बद्धन गरीनेछ ।
२४. नगरपालिकाले सम्बन्धित आदिवासी जनजातीका जातीय संस्था र सरोकारवालाको सहकार्यमा जातीय संग्राहलय स्थापना र विकासमा सहयोग गरीने छ ।
२५. आफ्नो मातृभाषामा शिक्षा दिन चाहने समुदायलाई नगरपालिकाले सहयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरेको छ ।
२६. यस नगरलाई बालमैत्री नगरको रूपमा घोषणा गर्नको लागि कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन गरीने छ ।
२७. बालमैत्री विद्यालय र बालमैत्री शिक्षण सिकाई पद्धतिको विकासको लागि सम्बन्धित विद्यालयहरूलाई सहयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरीएको छ ।
२८. नेपाल सरकारले सञ्चालन गरेका विभिन्न खोप अभियानहरूलाई नगरपालिकाबाट सहयोग तथा समन्वय गर्ने नीति अवलम्बन गरीएको छ ।
२९. बालक्लब गठन र सञ्चालनका लागि कार्यविधि बनाई वडा कार्यालय मार्फत बालक्लब गठन र सञ्चालन गरीने छ ।
३०. नगरका विभिन्न स्थानमा स्थानीय नागरिक र सार्वजनिक नीजि साभेदारीमा बाल उद्यान निर्माण गरीने छ । यस प्रकारका बाल उद्यान निर्माणमा नीजि तथा सामूदायिक विद्यालयको सहकार्यलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।
३१. बाल बचाउ, बाल संरक्षण, बाल विकास र बालबालिकाको उनीहरूका लागि गरीने निर्णय प्रकृत्यामा अर्थपूर्ण सहभागीता गराउनका लागि नगरले विशेष पहल गर्ने छ ।
३२. मधेशी, मूस्लीम तथा पिछडा वर्ग एवम् अल्पसंख्यक समुदायको हक हितको संरक्षण, सर्म्बद्धन गर्दै सम्बन्धित वर्गको भाषा, कला, साहित्य, धर्म लाई प्रवृद्धन गर्ने नीति अवलम्बन गरीनेछ ।

३३. यौनिक तथा लैंगिक रूपमा अल्पसंख्यक समुदायको हक हितका संरक्षण र संरक्षणको लागि विशेष व्यवस्था गरीने छ ।

३४. विपन्न खस आर्य समुदायलाई मूलप्रवाहमा ल्याउनको निमित्त विशेष व्यवस्था गरीने छ ।

३५. टोल विकास संस्थाको दर्ता, सञ्चालन र नविकरण प्रकृर्या एवम् काम, कर्तव्य र अधिकार सहित खुलेको विधानको नमुना र कार्यविधि नगरपालिकाले तयार गरी नगरकार्यपालिकाद्वारा स्वीकृत गराई लागु गरीनेछ । यस्तो टोल विकास संस्थाको गठन वडाको अनिवार्य उपस्थितिमा र दर्ता वडाको सिफारीसमा हुनेछ । वडा वाट उत्कृष्ट छनौट भएका टोल विकास संस्थालाई नगर कार्यपालिकाले उत्कृष्ट १ टोल विकास संस्था छनौट गरी पुरस्कृत गर्ने नीति अबलम्बन गरीने छ ।

३६. "सभ्यता हाम्रो परिचय, संस्कृती हाम्रो पहिचान समृद्ध समतामूलक वातावरण मैत्री नगर निर्माण हाम्रो अभियान" भन्ने नारालाई स्थापित गरी सबै भाषा धर्म संकृतिको संरक्षण सम्बर्द्धन र विकास गर्दै लैजाने नीति अबलम्बन गरीने छ । जसका लागि नगरपालिका क्षेत्र भित्र सबै जातजाति, धर्म संस्कृति र भाषाभाषिको पहिचान र संकृतिको संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धन गर्न नाट्यशालाको निर्माण गर्ने नीति अबलम्बन गरीने छ ।

ज) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी

१. विपद् पूर्व तयारी योजना निर्माण गरीने छ । नगर क्षेत्रमा हुने विपद्, महामारी साथै संकटलाई व्यवस्थापन गर्ननगर स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति खडा गरीने छ भने नगरपालिका स्तरमा विपद् व्यवस्थापन उपशाखाले व्यवस्थापन गर्ने गरी स्थानीय आपतकालीन केन्द्र सञ्चालन गरीने छ ।

२. नगरमा रहेको वारुणयन्त्रमा जनशक्ति नभएको हुदां व्यवस्थित ढंगले सञ्चालन गर्न सकिएको छैन । तसर्थ आवश्यकताका आधारमा सेवा निवृत्त सुरक्षाकर्मी वा वारुणयन्त्रमा पूर्व काम गरेको कर्मचारीबाट सेवा लिने गरी वारुणयन्त्रलाई २४ सै घण्टा सञ्चालनमा राखीने छ ।

३. बुढि खोला, गछिया खोला, लोहन्द्रा खोला, सुकुना खोला, भोरजना खोला, किस्ती खोलामा बाढी पूर्व नै सूचना प्रणाली व्यवस्थित गर्न उल्लेखित खोलाका मुहान रहेका धरान नगरपालिका, केरावारी गाउँपालिका, सागुरीगढी गाउँपालिका र चौबिसे गाउँपालिकासंग समन्वय गरी समुदायमा आधारित पूर्व सूचना प्रणाली स्थापना गरीने छ ।

४. खोलाको किनारमा बसिरहेका नागरिकहरूलाई अन्यत्र व्यवस्था गरी विपद् जोखिममूक्त बनाउन सम्बन्धित समुदायसंग सहकार्य गरी नेपाल सरकार र प्रदेश सरकार संग साभेदारी गरीने छ ।

५. आगलागि र डढेलो नियन्त्रणका लागि स्थानीय समुदाय र सामूदायिक वन व्यवस्थापन समितिलाई चेतनाअभिवृद्धि गराईने छ ।

६. यस नगरक्षेत्रमा निर्माण हुने जुनसुकै प्रकारका सार्वजनिक एवम् निजी संरचना भूकम्प प्रतिरोधि हुने गरी मात्र बनाईने/बनाउन अनुमति दिईनेछ ।

७. विपद् प्रतिकार्य योजनाका लागि नेपाल प्रहरी, सशत्रु पहरी समेतको सहकार्यमा विपद् प्रतिकार्य टिमहरूको निर्माण गरीने छ ।

९. बुढि खोला, गच्छिया खोला, लोहोन्द्रा खोला, सुकना खोला, तेलिया खोला र किस्ती खोलाले गरेको कटान नियन्त्रण गर्नको लागि नगरपालिकाले नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकार संग सहकार्य गरी तटबन्ध तथा खोलालाई आफ्नै WAY मा फर्काउनको लागि आवश्यक सहकार्य गर्ने छ ।

१०. नगरपालिका क्षेत्रलाई भूकम्प जस्ता प्राकृतिक/दैवी प्रकोपको क्षति न्यूनिकरण गर्न भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण तालिम आवश्यकताका आधारमा संचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरीनेछ । साथै भूकम्प प्रतिरोधि तालिम लिएका निर्माण व्यवसायी संगको सम्झौता सहित घरनक्सा पासका लागि आवेदन दिने अनिवार्य व्यवस्था गरीने छ । प्रत्येक वर्ष त्यस्ता व्यवसायिले तोकेको शुल्क तिरी सो प्रमाणपत्र नविकरण गर्नुपर्ने छ ।

भ) वातावरण सम्बन्धी

१. यस नगरलाई वातावरण मैत्री नगर निर्माणका लागि कृयाकलापहरू संचालन गरीने छ ।

२. वातावरण मैत्री घर लाई वातावरण मैत्री घरको रूपमा वडा कार्यालयहरू मार्फत स्टीकर प्रदान गरीने छ । क्रमश घर, टोल, समुदाय, विद्यालय, सार्वजनिक कार्यालय, सार्वजनिक संस्था र वडालाई वातावरण मैत्री घोषणा गर्ने तर्फ सामुदायिक संघ संस्था, टोल विकास संस्था संगको सहकार्यमा अभियानको रूपमा कार्य अगाडि बढाईने छ ।

३. एक घर चार विरूवाको नीति अवलम्बन गरीने छ । जसका लागि नयां बन्ने घरको इजाजत दिदां उल्लेखित कुरा खुलाई अनुमति दिईनेछ भने सम्पन्नता प्रमाणपत्र दिदां चार विरूवा आगन/करेसावारी वा गमलामा रोपेको फोटो समेत पेश गर्ने अनिवार्य व्यवस्था गरीनेछ ।

४. जलाधार क्षेत्र, सिमसार तथा पानीका मुहान/स्रोतलाई संरक्षण गरीनेछ ।

५. जलवायु अनुकुलन खेती प्रणालीको विकासका लागि प्राविधिक सहयोग र सहजिकरण गरीने छ ।

६. एक वडा कम्तिमा एक पोखरीको अभियानलाई सञ्चालन गरीने छ भने सार्वजनिक स्थानमा रहेका पोखरी, ताल, सिमसारको संरक्षण र विकासमा जोड दिईनेछ । साथै सार्वजनिक स्थलहरूमा जैविक विविधता संरक्षण हुने गरी पोखरीहरूको निर्माण गरीने छ ।

७. धार्मिक अनुष्ठान तथा अन्य कार्यक्रमहरू संचालन गर्दा गराउंदा ध्वनी प्रदुषण नहुने प्रबन्ध गर्न सम्बन्धित पक्षलाई सचेत गराईने छ । साथै पूर्वपश्चिम लोकमार्ग लगायतका सार्वजनिक चौक लगायतमा कार्यक्रम गर्न निशेध गरीने छ ।

८. निर्माण सामाग्री जस्तै गिाि बालुवा, ढुंगा, ईटा, रड आदि सार्वजनिक आवागमन हुने सडकमा नराख्ने प्रबन्ध गर्ने नीति अंगिकार गरीने छ ।

९. कृषिबालिमा किटनासक औषधिको प्रयोगलाई नियन्त्रण र व्यवस्थापन गर्दै जैविकप्रविधिको विकासका लागि विशेष पहल गरीने छ ।

१०. नीजि वन लगाउनका निमित्त प्रोत्साहन गरीने छ ।

११. प्रांगारीक कृषि प्रणालीलाई प्रबर्द्धन गर्ने नीति अवलम्बन गरीने छ ।

१२. नगरको हरीयाली प्रबर्द्धन गर्दै सडक किनारामा रूख, खेतिमा रूख, घर आगनमा रूख भन्ने मूल नारालाई अभियानको रूपमा संचालन गरी सुन्दरहरैचा नगरपालिकालाई "हरीयाली सहितको व्यवस्थित शहर" निर्माण गर्ने नीति अंगिकार गरीने छ । व्यवसायीक पशुपालन गरी डाले घास लगाउने कृषकहरूलाई विशेष प्राथमिकतामा राखि अनुदान दिने नीति अवलम्बन गरीने छ ।

१३. हरीयाली सहितको व्यवस्थित शहर निर्माण गर्ने अभियानलाई संचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरीने छ । जसका लागि नगरपालिकाका सबै वडाहरूमा कालो पत्रे गरीएका र कालोपत्रे गर्दा नोक्सान नहुने क्षेत्रहरूको पहिचान गरी विरूवा रोप्ने कार्यक्रमलाई तदारूपमताका साथ संचालन गरीने छ ।

ज) विविध

१. नगरवासीका गुनासाहरू नगर सँगै भन्ने सिद्धान्तलाई अवलम्बन गरीने छ । जसका लागि हरेक महिनाको १ दिन प्रत्येक वडालाई समय र मिति निर्धारण गरी नगर प्रमुख, नगर उपप्रमुख र कार्यकारी अधिकृत वडा कार्यालयमा गएर बस्ने र जनताका समस्या र गुनासहरू सुन्ने नीतिलाई कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।

२. नगरपालिका क्षेत्र भित्र भएका दाह संस्कार घाटहरूको स्तरोन्नती र विकास गर्दै लाने नीति अवलम्बन गरीनेछ । जसका लागि स्थानीय नगरवासी, नीजि क्षेत्रको सहकार्यमा दाह संस्कार घाट निर्माण र व्यवस्थापन गर्दै लगिने छ । नगरले सवयात्रा बाहानखरीद गरी नागरीकहरूलाई सव यात्रा बाहानसेवा उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाईने छ ।

३. नगरको सुरक्षा र हाटबजार व्यवस्थापनका लागि प्रचलित कानून बमोजिम नगर प्रहरीको व्यवस्थापन गर्ने नीति अवलम्बन गरीने छ ।

४. स्थानीय तथा राष्ट्रिय दैनिक पत्रिका, रेडियो, टेलीभिजका संवाददाता तथा पत्रकारहरूलाई नगर क्षेत्र मै रहेर काम गर्ने व्यवस्था मिलाउनका लागि सम्बन्धित निकाय संग समन्वय गरीने छ ।

नेपाल सरकारको स्वामित्वमा रहेका सरकारी संचार माध्यमहरूका संवाददाताहरू नगरपालिका क्षेत्र मै रहेर काम गर्ने वातावरण मिलाउन आवश्यक कदम चालिने छ ।

५. हाल नगरपालिका संगै रहेको नेपाल टेलिकमको स्वामित्वमा रहेको जग्गालाई नगरपालिकाको नाममा ल्याउन सबै प्रकारका कार्य गर्ने गरी नगर कार्यपालिकालाई जिम्मेवारी दिने ।

६. नगर क्षेत्रमा कृयाशिल गैह सरकारी संस्थाहरूले नगर क्षेत्रमा कार्यक्रम तथा परियोजनाहरू संचालन गर्दा नेपाल सरकारको घोषित नीति बमोजिम नगरपालिका बाट स्वीकृति प्राप्त गरे पश्चात मात्र कार्यक्रम तथा परियोजना संचालन गर्न दिने नीतिलाई कडाईका साथ कार्यान्वयनमा ल्याईने छ । उल्लेखित संस्थाहरूले संचालन गर्ने समान प्रकृतिका कार्यक्रम र परियोजनालाई नगरपालिकाको स्वीकृति लिई संयुक्त रूपमा संचालन गराउने नीति अबलम्बन गरीने छ ।

७. GIS र डिजिटल हाउस नम्बरीड प्रणालीलाई कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।

८. सुन्दरहरैचा नगरपालिका एप्स बनाई नगरपालिकाले संचालन गर्ने विविध गतिविधिहरूको सार्वजनिक गर्ने नीति अबलम्बन गरीने छ ।

८. नगर क्षेत्रमा भएका विद्युत पोलहरूलाई नम्बरीड गर्ने कार्यको थालनी गरीने छ । साथै नगरक्षेत्र भित्र विद्युत पोलमा केवललाई, नेटलाई, ल्याण्डलाईन लाई गरेको दायरा भित्र ल्याईने छ ।

९. नगरपालिका क्षेत्रमा ईलाका प्रशासन कार्यालय संचालन गर्नका लागि आवश्यक पहल कदमी गरीने छ । बढ्दो बजारीकरण संगै नगरवासीको सुरक्षाका लागि नगर स्तरीय प्रहरी कार्यालय स्थापनाका लागि विशेष पहल गरीने छ ।

निर्णय नं. २

आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को अर्थ सम्बन्धि प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक न्यवस्था गर्न बनेको आर्थिक विधेयक २०७४ र आ.व. २०७४/७५ को नगरकार्यपालिका वडा समिति, विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरूको निमित्त चालु खर्च, पुर्जोगत खर्च र वितिय न्यवस्थाको रकम संचित कोषबाट खर्चगर्न बनेको विनियोजन विधेयक २०७४ लाई स्वीकृतीका लागि प्रथम नगर सभाबाट स्वीकृत गर्ने सर्वसम्मती बाट निर्णय गरियो ।

क) आर्थिक विधेयक २०७४

ख) विनियोजन विधेयक २०७४

निर्णय नं. ३

विगत १९ बर्ष देखिको राजनैतिक रिक्तताको अन्त्यका लागि गत आषाढ १४ गते सम्मन्न स्थानीय तहको निर्वाचनलाई शान्तिपूर्ण एवम उत्साह जनक संचालन गर्न सहयोग गर्नुहुने. राष्ट्रसेवक

कर्मचारी, सुरक्षा निकाय एवम आफ्ना जनप्रतिनिधी चुन्नुहुने आदरणिय सुन्दरहरैचावासी मतदाताहरूमा धन्यवाद प्रकट गर्ने निर्णय गरीयो ।

निर्णय नं. ४

सवै वडा समितिको विर्णयवाट माग भई आएका यसै नगर सभाले अनुसूचीमा समावेश गरेका तर बजेटको प्राथमिकतामा पर्न नसकेका योजना र कार्यक्रमलाई नगरपालिकाको उपलब्ध स्रोत भएमा वा अन्य विकासका साभेदार निकायहरूसँगको साभेदारी भएमा संचालन गरी क्रमशः वडावासीका मागलाई सम्बोधन गर्दै लाने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ५

नगरपालिकाको केन्द्रीय कार्यालय संग जोडिएको नेपाल टेलिकमको टावर उपर्युक्त विकल्पको खोज गरी अन्यत्र सारी उक्त जग्गा लाई नगरपालिकाको स्वामित्वमा ल्याउन आवश्यक पहल कदमी गर्ने निर्णय गरीयो ।

निर्णय नं. ६

पूर्व मै उत्कृष्ट एवम पर्यटकीय नगर निर्माण गर्दै सुन्दरहरैचा नगरपालिकालाई आन्तरीक एवम बाह्य पर्यटकीय हवको रुपमा विकास गर्नका लागि बाघभोडामा भ्यू टावर निर्माण, फोक्लेन्ड टापुलाई होमस्टेको रुपमा विकास गर्ने साथै बाघभोडा सिमसार क्षेत्र र हसिना सिमसार क्षेत्रलाई पर्यटकिय हवको रुपमा विकास गर्ने निर्णय गरीयो ।

निर्णय नं. ७

रिक्सा, सिटी रिक्सा, अटो रिक्सा लगायत नगर क्षेत्रमा संचालित सवारी साधनलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्नका लागि भाडादर निर्धारण तथा पार्किङ लगायतका आवश्यक व्यवस्थागर्ने निर्णय गरीयो ।

निर्णय नं. ८

नगरपालिकामा रहेको बारूणयन्त्रलाई व्यवस्थित रूपमा सुचारू गराउनका लागि हाल कर्मचारी व्यवस्थापन नभएको सन्दर्भमा बारूण यन्त्र संचालनका लागि आवश्यक कर्मचारी व्यवस्था गरी प्रभावकारीरूपमा बारूणयन्त्र सेवा संचालन गर्ने निर्णय गरीयो ।

निर्णय नं. ९

साविक दुवै नगरपालिका कार्यालय सुरक्षा तथा हाटबजार व्यवस्थापनका लागि संस्थागत करार मार्फत राखिएका सुरक्षाकर्मीहरूको सेवा सुविधा तथा करार सम्भौता दुवै पक्षको सहमतिमा परिमार्जन गरी हाल वडा नं. ४ मा कार्यालय सुरक्षाकर्मी मध्येबाट २ जनालाई नगरकार्यपालिकाको कार्यालयमा

काम गर्ने गरी खटाई उल्लेखित जनशक्तिलाई हाटबजार अनुगमन र सुरक्षाका लागि खटाउने निर्णय गरीयो ।

निर्णय नं. १०

सार्वजनिक नीजि साभेदारीको माध्यमबाट नगर क्षेत्रमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण गर्ने कार्यका लागि सार्वजनिक शौचालय निर्माण महाअभियान सुन्दरहरैचासंग सहकार्य गरी काम अगाडि बढाउने निर्णय गरीयो ।

निर्णय नं. ११

नगर क्षेत्रमा संचालित विकास आयोजनाहरू संचालन गर्नका लागि आवश्यक पर्ने नगर दररेटलाई जिल्ला समन्वय समितिले तयार पारेको जिल्ला दररेटलाई आधार मानी अनुसूची बमोजिमको दररेट कायम गर्ने निर्णय गरीयो ।

निर्णय नं. १२

नगरपालिकाबाट संचालन हुने क्षमता विकास, तालिम लगायत अन्य सामाजिक विकासका कार्यक्रमहरू संचालन तथा विभिन्न प्रकारका बैठक, सभासमारोह गर्दा अर्थ मन्त्रालयले स्वीकृत गरेको नर्म्सलाई आधार मानी नगरपालिकाले नर्म्स निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने निर्णय गरीयो ।

निर्णय नं. १३

नेपालको संविधान २०७२ तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी सुन्दरहरैचा नगरपालिकाले आवश्यकताको आधारमा राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय रूपमा भगिनी सम्बन्ध कायम गर्ने निर्णय गरीयो ।

निर्णय नं. १४

नगरपालिकाका भाडामा संचालित वडा कार्यालयहरूलाई आफ्नै भवनमा संचालन गर्नका लागि निशुल्क जग्गा प्राप्त तथा भवन निर्माण सम्बन्धि काम गर्नका लागि नगरपालिकालाई आवश्यक निर्देशन दिने निर्णय गरीयो ।

निर्णय नं. १५

स्वच्छ वातारवरणमा बाँच्न पाउने व्यक्तिको मौलिक हकलाई संरक्षण गर्ने तथा स्वास्थ्य खान पाउने अधिकारलाई संरक्षण गर्न तोकिएको मापदण्ड भित्र पालना नगर्ने सवारी साधन संचालनमा रोक लगाउने र म्याद गुज्रेका खाद्य सामाग्री बेचविखन गर्ने व्यवसायिलाई कडा भन्दा कडा कारवाही गर्ने निर्णय गरीयो ।

निर्णय नं. १६

स्थानीय बौद्धिक सम्पत्तिको संरक्षण गर्न आवश्यक अभिलेखांकन गर्ने कार्यको थालनी गर्ने निर्णय गरीयो ।

निर्णय नं. १७

नगरपालिका तथा नगर स्तरीय विभिन्न समितिहरूको बैठकहरूका प्रति बैठक रू १५००। र वडा स्तरीय बैठकहरूमा प्रति बैठक रू १०००। का दरले प्रति सदस्य बैठक भत्ता उपलब्ध गराउने निर्णय गरीयो ।

निर्णय नं. १८

प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र हरैचालाई सर्पदंश उपचार केन्द्रको रूपमा विकास गर्ने निर्णय गरीयो । साथै प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र तथा स्वास्थ्य चौकी अन्तर्गत रही कार्यरत स्वयम सेविकाहरूलाई साविकमा दिइदै आएको वार्षिक यातायता खर्च प्रति व्यक्ति रू १२०००। लाई निरन्तरता दिने निर्णय गरीयो ।

निर्णय नं. १९

स्वास्थ्य चौकी ईन्द्रपुर र स्वास्थ्य चौकी मृगौलियामा साविक देखी कार्यरत रही यस नगरपालिकाबाट बेतन रू ५०००। खाई रहेका कार्यालय सहयोगीहरूको मासिक बेतन रू ७०००। र साविक सुन्दरदुलारी नगरपालिका अन्तर्गत रहेको ल्यान्डफिल्ड साईडमा रूघालुको रूपमा कार्यरत सहयोगीलाई मासिक रू ६०००। बेतन बनाउने निर्णय गरीयो ।

निर्णय नं. २०

नगर तथा वडा स्तरबाट संचालन हुने सार्वजनिक निर्माणका आयोजना तथा कार्यक्रमहरूमा स्वीकृत बजेट सिमा भित्र नियमानुसार लागत अनुमान ३ प्रतिशत योजना सिरोभार (कन्टिन्जेन्सी) खर्च समावेश गरी कार्यक्रम संचालन गरीने निर्णय गरीयो ।

निर्णय नं. २१

यस नगरपालिका क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैह सरकारी संस्था लगायतका संघ संस्थाहरूले यस नगर क्षेत्रमा संचालन गर्ने कार्यक्रम तथा परियोजनाहरू नगरपालिकाको स्वीकृत मापदण्डको अधिनमा रही नगरपालिकाले स्वीकृत गरे पश्चात मात्र परियोजना तथा कार्यक्रमहरू संचालन गर्न दिने निर्णय गरीयो ।

निर्णय नं. २२

नगरपालिकाको पूर्वपश्चिम लोकमार्गको क्षेत्राधिकार भित्र अन्तर्गत संचालनमा रहेका व्यापार व्यवसाय, औद्योगिक प्रतिष्ठान, ग्यारेजहरू आदिलाई उल्लेखित क्षेत्रमा व्यवसाय संचालनका लागि रोक लगाई लोकमार्गलाई सुरक्षित बनाउने निर्णय गरीयो ।

निर्णय नं. २३

नगरपालिकामा स्थायी रूपमा कार्यरत कर्मचारीहरूको लागि सेवासुरक्षालाई ध्यानमा दिदै घटिमा १ महिना बराबरको तलवलाई कर्मचारी कल्याण कोषमा जम्मा गर्ने निर्णयलाई निरन्तरता दिने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. २४

विभिन्न मितिमा कार्यपालिका बैठकबाट भए गरेका निर्णय तथा नगर कार्यपालिकाको कार्यालयबाट हाल सम्म भए गरेको खर्चलाई अनुमोदन गर्ने निर्णय गरीयो ।

निर्णय नं. २५

साविक सुन्दरदुलारी नगरपालिका र साविक कोसीहरैचा नगरपालिका तथा नेपाल सरकारको मिति २०७३ फाल्गुण २७ गतेको आदेशानुसार गठित सुन्दरहरैचा नगरपालिकाबाट आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा आन्तरिक आय रु ६ करोड ४५ लाख ९७ हजार ३ सय ४८, नगर क्षेत्र पूर्वाधार कार्यक्रमबाट रु २ करोड ८७ लाख ९४ हजार, नगरपालिका अनुदानमा रु ११ करोड ३४ लाख, सडकवोर्डबाट करोड १२ लाख, एल.जि.सि.डि.पी.वाट ३६ लाख ६५ हजार, संघीय संरचना पूर्वाधार विकासमा १ करोड, सामाजिक सुरक्षावाट रु ११ करोड ७३ लाख ४४ हजार १ सय, नगर विकास कोषवाट रु ५२ लाख ४० हजार ४ सय १५, राजश्व वाडफाड,मालपोत रजिष्ट्रेसन,जि.वि.स.योजना समेतवाट रु २ करोड ८३ लाख ७१ हजार ४ सय ६५, गत मौज्दात,धरौटी, उ.स.तथा अन्यवाट रु २ करोड ५७ लाख ९६ हजार ३ सय ८ समेत गरी रु ३९ करोड ८४ लाख ८ हजार ६ सय ३७ आम्दानी भएको तथा चालु खर्च तर्फ रु २ करोड ९१ लाख ३८ हजार ९ सय ८७, पूजिगत खर्च तर्फ रु २० करोड ८ लाख ३ हजार ४ सय १६, नगर क्षेत्र पूर्वाधार कार्यक्रमतर्फ रु २ करोड ८७ लाख ९४ हजार, सडक बोर्डतर्फ करोड १२ लाख, एल.जि.सि.डि.पी.वाट ३६ लाख ६५ हजार, संघीय संरचना पूर्वाधार विकासतर्फ रु ९७ लाख ३९ हजार ६ सय ५७, सामाजिक सुरक्षावाट रु ११ करोड ७३ लाख ४४ हजार १ सय, नगर विकास कोषवाट रु ५४ लाख २२ हजार ६ सय ८४ समेत गरी रु ३९ करोड ६१ लाख ७ हजार ८ सय ४५ खर्च भई रु. २३ लाख ७ सय ९१ मौज्दात रहेको आय व्यय विवरण अनुमोदन गर्ने निर्णय गरिएको छ ।

निर्णय नं. २६

मिति २०७४ साल श्रावण २६,२७ र २८ गते परेको अविरल वर्षाका कारणले नगरपालिकाको विभिन्न वडामा बाढि आई जनधनको क्षति हुनबाट बचाउन तथा तत्काल राहत तथा उद्धार गर्नुपर्ने भएकाले बाढीबाट प्रभावित जनसमुदायलाई विभिन्न विद्यालय तथा अन्य सुरक्षित क्षेत्रहरूमा बसोबास गराई तथा तीनको भरण पोषण, महामारी रोकथाम, स्वास्थ्य उपचार, सरसफाई, लत्ता कपडा, किताव लगायतका कामहरू साथै राहत उद्धार कार्यमा खटिने कर्मचारी, प्रहरी अन्य व्यक्तिहरूको खाना समेतमा भएका सम्पूर्ण खर्चहरूलाई अनुमोदन गर्दै भुक्तानी हुन बाँकी वडाहरूको यस्ता खर्च रकमहरू समेत भुक्तानी दिन कार्यालयलाई निर्देशन दिने निर्णय गरीयो ।

गत श्रावण २७ गते परेको अविरल वर्षातको कारणबाट आएको विनासकारी भेल/बाढिले यस नगरक्षेत्रका सार्वजनिक संरचना, धार्मिक पर्यटकीय ऐतिहासिक महत्वका क्षेत्रहरूमा पुर्याएको क्षतिको तत्कालै जनप्रतिनिधि तथा कार्यालय/वडाकार्यालयहरूबाट सोभै तथा उपभोक्ता समितहरू मार्फत गरिएको राहत तथा पुनः स्थापना कार्य गर्ने शिलसिलाहरूमा गठन तथा संचालन भएका तपशिलका आयोजनाहरूको सम्भौता, लागत अनुमान, मुल्यांकन गर्ने कार्य सम्पन्न भै सकेको तर नगरसभा नभएको कारणबाट भुक्तानि गर्न नसकीएको रु.....को आयोजना स्वीकृत गरी भुक्तानीका लागि कार्यलयलाई निर्देशन दिने निर्णय गरीयो ।